Nr. 103 Sibiiu, Marți 6/18 Septemvre 1883. *Anul XXXI*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 1354 și 1374.

Protopresbiterii nou instituiți: *Simeon Popescu* în tractul Sibiiului, și *Dr. Nicolau Maier* în tractul Selistei, sûnt îndrumați cu datul de astădi a întrá în activitate ca protopresbiteri tractuali; totdeodată asesorul consistorial, protopresbiterul *Moise Lazar*, este absolvat dela funcțiunea de administrator protopresbiteral al acestor tracturi.

Ceea ce se aduce la cunoscință publică.

Sibiiu, 1 Septembre, 1883.

Miron Romanul m. p.
archiepiscop.

Maghiarisarea pe căi noue.

(Urmare.)

— „Scopul cel mai nemijlocit este ca noi se maghiarisăm totul, ce este factor de stat și factor social. Se maghiarisăm *inteligența*, *industria* și *comerciul*. Dacă am realisat aceasta, vom ajunge și al doilea scopu. Dacă se va maghiarisa inteligența, capitalul, industria, comerciul și pe teritoriul națională, dacă în această patrie toate funcțiunile sociale le va umplè spiritul unguresc în ori ce funcțiune socială; dacă se va scrie, se va vorbì și se va instruì unguresce și dacă numai acel spirit va conduce lucrul mașinei celei mari a organismului social: atunci ne-am și ajuns scopul, căci putem aștepta liniștiți timpul, care va aduce tot de odată și înghițirea masselor neculte. Va trebuì un timp îndelungat, căci masele cele neculte resistă mult timp după cum ne arată istoria de 2000 de ani.

„Dar acea istorie ne mai arată, că influența necurmată amalgamează încet chiar massele cel mai neculte și la aparență mai nepĕtrunzĕtoare. Gramatica domnitoare, care înaintează sub flamura civilisațiunei, se strecoară ca umezeala în porii stâncilor celor mai massive.

„Așa dară noi trebue sĕ punem ținta în numele politicei maghiare și a civilisațiunei maghiare. Cu conscienție și după un plan dar fără de nici o violență trebue se năsuim sĕ ajungem această țintă. Trebue se concepem o politică maghiarisătoare într'o întindere mai mare. Dar fiindcă eschid maghiarisarea violentă, ba o socotesc chiar periculoasă, se nasce întrebarea: de ce mijloace dispune această politică? Eu voi încerca a rĕspunde detaiat la această întrebare cu ajutoriul istoriei și cu statisticei."

La părerile autorului articlilor din „*Nemzet*" ne vom face reflecsiunile noastre la urmă. Nici aceea nu vom face, ca se l urmăm per estensum. În estractiv ne vom ocupa deci cu înalta politică de stat a domnului Beksics.

În al *doilea* articlu al sĕu Dsa se ocupă cu istoria antică a Romei, care latiniza pre unde mergea și latinisa mai întâiu orașele și apoi acestea întreaga populațiune. De aici conclusia că mai întâiu sĕ se maghiariseze cetățile apoi noi toți.

Sĕ nu ne mai prindă mirarea că până acum s'au asemĕnat ungurii cu francesii și cu englesii, căci acum vedem că au ajuns a se compara cu romanii, cari odinioară domneau preste lumea întreagă. Aḑi mâne nu va mai esista istorie universală, și numai cea maghiară.

Din vechia antichitate ca prin minune sare domnul Beksics la anul domnului 1835 și face compararea între conscripția de atunci și cea din anii 1870 și 1880. De atunci și până la anul citat au crescut numĕrul ungurilor și a scăḑut cel al națională. Așa în comitatul Baranya înainte cu 50 de ani erau 40,000 de sêrbi, cari astădi au scăḑut la 10,000.

„Comitatul Zala, care nu s'a putut ridica preste Muraköz, n'a putut se contopească cu ceva suces pe croați. Înse nici croații nu s'au înmulțit în proporție cu înmulțirea populațiunei. Nu s'au înmulțit nici sêrbii; din contra ei s'au maghiarisat, căci numai astfel se poate esplica stagnarea numĕrului lor și progresarea maghiarismului. Populațiunea maghiară în comitatul Zala la 1835 era de 195,000 de suflete, în 1870 deja se urcà la 244,000, în 1880 la 253,000.

„Însemnată maghiarisare constatăm în comitatul Timiș, — ḑice domnul Besksics — în care la 1835 erau 4560 de maghiari, 183,628 de români, 67,847 de germani, 30,000 de Bulgari, 2954 de slovaci, 1698 de socați, 18,320 de sêrbi, 2830 de montenegrini, în 1880 vedem că maghiarii au crescut la suma de 25,000 de suflete, românîi au scăḑut (în 1870: 150,000, în 1880: 148,000) sêrbii, și croați laolaltă au scăḑut la suma de 47,000, bulgarii, muntenegreni și socații au dispărut de pe fața pămêntului.

„În comitatul Torontal prin anii 1830 erau 114,000 de sêrbi și croați, acum 169,000. Aici n'au câștigat mult maghiarii, au făcut însĕ germanii progrese inmense, care și-au duplicat numĕrul. Vedem deci că în acest comitat nu maghiarii ci germanii au înghițit pe sêrbi.

„În comitatul Aradului maghiarii s'au duplicat. Asemenea și germanii constată o puțină înmulțire. Slovacii nu s'au schimbat, sêrbii scad în mod îngrozitoriu dela 5650 la 2000. Sêrbii perd terenul în favorul maghiarilor și al germanilor, nu numai prin aceea, că se înmulțesc tare sporadic, ci mai mult prin aceia că ei scad.

„Se poate ḑice că maghiarismul cresce în toată țeara.

„Deși se ivesce ici colea romanisare și slavisare, totuși bilanțul cade în favorul maghiarismului, a limbei maghiare. Opera maghiarisărei în celelalte comitate nu arată progrese așa de însemnate ca și cum s'ar putè aștepta dela lupta de jumĕtate secol.

„Cu atât mai strălucit este însĕ succesul străduințelor naționale prin orașe.

„Schimbările întêmplate în o jumĕtate de secol se oglindează mai bine în orașe. În ele s'au întêmplat schimbările cele mai favoritoare în interesul maghiarismului.

„Cifrele vorbesc destul de respicat.

I. Populațiunea capitalei Budapesta.

„În Buda după conscripțiunea din 1821 se aflau 25,228 de locuitori, dintre cari câteva sute maghiari 1100 sêrbi, ceilalți germani.

„În Pesta după conscripțiunea dela 1829 erau 62,471 de locuitori, dintre cari 1200 maghiari, tot atâța slovaci, 650 sêrbi, 250 greci, 100 valachi.

„Capitala întrunită avea așadară la începutul anilor treiḑeci numai 87,699 de locuitori, între cari abia câțiva maghiari.

„În 1880 în Budupesta erau 360,551 de locuitori, dintre acestia 198,742 — așa dar mai mult de jumĕtate — maghiari, 119,902 germani, 21,581 de slovaci, 408 valachi, 1756 sêrbi-croați.

„Cifrele acestea documentează că s'au înmulțit în mod american. O asemenea înmulțire prelângă propagațiunea naturală s'a putut întêmpla numai prin emigrare în masse, și tot astfel se înmulțesc nu numai orașele americane, ci și cele din Europa. Invasiunea în masa cea mai eclatantă s'a întêmplat în favorul maghiarismului.

„Germanismul abia s'a duplicat, pe când maghiarismul s'a înmulțit cu 90%. Numĕrul sêrbilor și al croaților abia s'a schimbat cu ceva. Slovacii încă s'au înmulțit în mod însemnat, ceea ce stă în logătură cu zidăritul. Cu toate acestea însĕ slovacii sûnt numai ḑileri. Va se ḑică ei nu aparțin adevĕraților locuitori ai orașului. Fisionomia orașului este astădi ungurească, pe lângă aceasta germanismul mai dă un oare-care contingent; celelalte naționalități dispar.

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)

(Urmare).

Cristian se încercà a recunoasce între doamnele imbrăcate ca sibile sau ca regine barbare, pe Margareta. El însĕ nu era în stare a o recunoasce și de atuncea, festivitatea, fără a-i părea mai puțin briliantă, îi destăta numai ochii. Cu dl Goefle era așa, imaginația dênsului era foarte agitată.

— Cristiane, esclama el, cu costumele noastre, ce nu sûnt costume, și cu sania noastră, ce nu este decât o sanie, sĕ nu ne punem și noi în rênd? Pentru că bravul meu Loki n'are nici pene, nici pasere, nici coarne pe cap, se aibă el picioare mai slabe decât ceialalți?

— Treaba dtale, domnule doctor, respunse Cristian. Dta îl cunosci, dta ști dacă este capabil a ne umplea cu glorie sau cu rușine.

— El ne va umplea cu glorie, sûnt sigur.

— Ei bine, se mergem.

— Dar va fi ostenit bietul Loki; se va încălḑi și scie Dumneḑeu dacă nu și-a atrage o înflamație de plumâni!

— Ei bine, sĕ rĕmânem.

— Sĕ te ia dracu cu flegma dtale, Cristiane; mie-mi ard mânile după alergare!

— Ei bine sĕ cercăm.

— Un bărbat așa așeḑat ca mine, sĕ ia la goană un cal, pe care-l iubesce, pentru a se întrece cu tinerimea, este absurd, așa-i Cristiane?

— Este absurd, decumva ți se pare absurd, toate depind dela plă-cerea ce o ai in desfătările aceste

— Sĕ mergem! esclama dl Goefle; a resista inspirațiilor plăcerei este cu minte,adecă prost. Aid bunul meu Loki, aid!

— Stăi, esclama, Cristian, sărind din sanie, sĕ-i luăm cureaoa de pe frunte. Cum vrei sĕ fugă, înădușit așa?

— Așa e, așa e, Cristiane; îți mulțămesc fetul meu, grăbesce-te; ceilalți sûnt gata!

Doctorul în drepturi abia ḑise cuvintele aceste precând un foc artificial, de pe o altă insulă mică, în dosul locului alergării, plesnì cu un sgomot grozav. Era semnul plecării. stimulantul căilor deja fără resuflare.

— Pleacă, pleacă, striga Cristian dlui Goefle, care voia se oprească pe Loki ca se urce soțul seu în sanie. Pleacă, că perḑi timpul!

Și dl Goefle mâna calul, care plecase în fuga mare mâncând pământul, pre când el remase cu cureaoa a mână, se privească vitejiile advocatului și a alergătorului seu credincios; dară el nu privì mult. Ferindu-se, ca sĕ nu fie imbulzit de caii ce stăteau, alarmați de focul artificial și de esemplul soților lor plecați la fugă, el se găsì alăturea cu o sanie albastră și argintie pe care îndată o recunoscu că este a Margaretei. Ușoara trăsură representa forma lărgită a unei carose din timpul lui Ludovic XV, pusă pe patine lucii și joase, ceea ce permitea sĕ privesci fără osteneală prin geamurile puțin sclipicioase de frig. Cristian totuși nu se aștepta a vedea pe Margareta în sanie: ea trebuea sĕ fie pe strada de stânci cu ceialalți; dară totuși îi venì sĕ se uite.

Margareta, fără costum și fără mască, aflându-se sau făcêndu-se cam bolnavă, rĕmasese singură în sanie și privea prin oblon. Vizitiul sĕ era pus ceva delaturi de ceialalți, ca sĕ se poată întoarce în profil, ceea ce permitea Margaretei a vedea cursul și împregiurarea aceasta îi permitea și lui Cristian a vedea pe Margareta și a se ținea aproape de ea fără a fi vĕḑut de privitorii distrași altfel de spectacolul alergării.

El n'ar fi îndrăsnit a i se adresa cu vorba, ba chiar sĕ făcea ca și când ar fi din întêmplare acolo, precând ea lăsa repede geamul înjos pentru a-i vorbi și fiindcă el tot mai ținea cureaua calului amână, ea credea că este un servitor.

www.digibuc.ro

„II. Populaţia oraşenilor din provincie.

„În Seghedin au dispărut (s'au amalgamizat) locuitorii nemţi, sêrbi şi valachi. Cei 1500 de germani toţi sciu ungurește. Slovacii s'au maghiarisat cu desĕvêrşire, la ultima conscripţiune se aflau 177 slovaci, 67 valachi şi nu tocmai 300 de croaţi şi sêrbi. Cetate mai maghiară ca Seghedinul numai Debreţinul mai este, în care naţionalităţile sûnt representate numai prin câţiva indivizi. Mai eclatant se observă maghiarisarea dincolo de Dunăre. Prin anii treizeci între cele 8 cetăţi libere regesci nici unul nu era curat ungurese. Două erau curat germane, trei maghiare-germane, două germane-maghiare, unul maghiar-german-bosniac; doue oraşe episcopesci erau maghiare-germâne. Între 214 opide 110 erau maghiare, 43 germane, 12 croate, 7 slovace, 15 maghìare-germane, 3 maghiare-croatice etc.

Astăzi dincolo de Dunăre nu mai este un singur oraş german, asemenea un singur opid. Oedenburg era oraş curat nemţesc; între 12,000 de locuitori abia erau câte-va sute de maghiari, astăzi între 23,000 de locuitori 5,000 sûnt maghiari.

Între anii 30 Raab era cetate germană însemnată. Dovada cea mai puternică este naţionalitatea industriaşilor.

În Raab erau 113 păpucari germani şi 23 maghiari, 115 cismari germani. Numai croitori erau în majoritate maghiari; între 80 de croitori 44 erau maghiari şi 36 germani. Astăzi cetatea Raab se poate zice că e curat maghiară; între 20,000 de locuitori aproape 19,000 sûnt maghiari, şi germanismul se învêrte cam pelângă 1,000, asemerea s'a maghiarisat şi Steinamanger; între 10,800 de locuitori preste 9,000 sûnt maghiari şi numai 1,000 germani. Despre raportul naţionalităţilor din Peciul nu avem alte date, atâta scim că maghiarii compun majoritatea, germanii şi bosniacii nu ajung numĕrul maghiarilor. Suburbiul Szigetz era curat maghiar, ear cel numit Buda bosniac. Astăzi dintre 28,700 de locuitori din Peciu, 20,400 sûnt maghiari, 5.000 germani, 348 croati-sêrbi, 425 slovaci. Celelalte oraşe de preste Dunăre încă nu sûnt mestecate, ci curat unguresci, ca Kaposvár, Canija mare, Vesprim, Papa, Zalaegerszeg etc.

In districtul comitatului Pojonului dintre cele 5 oraşe libere unul era german, patru slovace-germane. Oraş întreg, sau cel puţin în parte maghiar nu se afla în comitatul Pojonului. Astăzi un singur oraş german slovac nu se află în comitatul Pojonului.

În 1830 în Pojon erau 29674 de locuitori şi numai între aristocraţi, onoraţiori, cojocari, găitănari, fauri şi croitori se aflau maghiari. În teatru era limba germană; actorii maghiari nu puteau trăi acolo nici pe timpul dietei. Limba de propunere în scoale era cea germană.

(Va urma)

Revista politică.

Sibiiu, în 5 Septemvre

Lângă afacerea croată merge paralel, deşi mai domol, ceea a antisemitismului. Din părţile dela Zalaegerszeg s'a telegrafat la „P. Ll.“ în 15 Septemvre n., că pe lângă tot statariul şi pe lângă toată miliţia escesele nu încetează. Interesantă este împregiurarea, că cu toate că se întêmplă atâtea escese, organele ordinei publice nu au putut pune mâna pe escedenţii de căpetenie, fără după cum se vede pe câte un biet de tras-împins, cărui a doua zi după arestare trebue să i se dea drumul.

Conferenţele ministeriale comune să încep la sfêrşitul săptĕmânei acesteia; obiectul desbaterei va fi projectele pentru delegaţiune, între cari şi afacerea croată.

„Nemzet“ anunţă că projectul de lege despre reforma casei magnaţilor este terminat. Projectul dă dreptul de a fi cineva membru în casa magnaţilor după nascerea cuiva, combinată cu oare care cens, de avere şi cu denumirea prea înaltă. Se poate că va ajunge la desbatere după votarea budgetului.

Festivităţile Vienei (aniversarea de 200 ani dela scăparea de asediul turcesc şi terminarea edificiului magistratual) s'au terminat. S'a observat cu mirare absenţa tuturor ministrilor, a locţiitorului şi a tuturor somităţilor oficiale dela banchetul comunei vieneze.

Primirea cea afabilă ce a avut sindicul din Roma, ducele de Torlonia, în Viena cu ocasiunea sĕrbătorilor din urmă a făcut o impresiune bună în Roma.

„Nord. D. Allg. Ztg,“ şi „Jurnal de St. Petersburg“ îşi fac complimente împrumutate, desbătênd cestiunea bulgară, care ofera materie de a calumnia loialitatea politicei rusesci în orient.

Sobrania bulgărească s'a deschis astăzi. „N. fr. Presse“ află ca Zankov propagă unirea Bulgariei cu Rumelia orientală ca necesitate logică, care are să se îndeplinească cât mai curênd.

Din Croaţia.

Cea din urmă telegramă care ne stă la dispoziţiune este de Duminecă. După aceasta în capitala Croaţiei, în Agram, liniscea este neturburată. În ţinutul fostelor regimente de fruntarie, aşa numite banale, spune aceeaşi telegramă, că însurecţiunea a început a se reduce. Mulţi dintre tumultuanţi sûnt prinşi, între acestia şi un fost oficier de fruntarie, Kernici cu numele, despre care se scriea că arangează şi conduce insurecţiunea.

Cu o zi mai înainte, adecă în 15 Septemvre n. s'a putut cetì în foile din Budapesta unele detaiuri după „Narodne Novine,“ despre cele petrecute în districtul banal. Din detaiurile acestea însemnăm, că însurecţiunea s'a escat în Hrastovitza. Hrastovitza este în depărtare de o oară dela Petrinia. Ţeranii s'au adunat Vineri seara în 7 Septemvre n. înaintea oficiului comunal şi au cerut estradarea steagului unguresc şi a coroanei. In cancelaria comunală au căutat în toate unghiurile după steagul unguresc, ba au visitat în cele din urmă pe primariul, dacă nu cumva a înfăşurat steagul unguresc în giurul trupului seu. Neaflând nimic mulţimea s'a dus la notariul, la învĕţătoriul de acolo şi au visitat şi acolo ca şi în cancelaria oficiului comunal. Se înţelege în zadar. Cu totul altfel s'au petrecut lucrurile în Iabucovatz, Cralievciani şi Hlasnici. În aceste trei localităţi, ţĕranii s'au adunat Duminecă după ameaţi înarmaţi cu ciomege şi cu cârlige. O parte din ţĕrani s'a dus la Ioşevitza, unde parochul Rogulici a trebuit să jure în genunchi de trei ori, că el n'are nici un steag unguresc şi că îndată ce ar sosì vreunul ar da de scire trăgênd clopotul din turnul bisericei. În Iacubovatz tumultuanţii au suprins pe primariul şi pe notar în momentul când se scontra cassa. Mulţimea întărîtată întrebă şi aici după steagul unguresc, şi neaflându-l au bătut pe primariu, pe notar şi pe pandurii ce erau acolo. După ce i-au bătut i-au încuiat şi au pus pază înaintea arestului. În Kralevciani concetrându-se mulţimea înaintea primariului au cerut earăşi steagul unguresc. Poarta era încuiată, primariul, oficier în reservă, a provocat mulţimea să se împrăscie. Fiind însă că aceasta a respuns rîdênd şi amenin ţând, primariul a tras din puşcă asupra mulţimei. Întărîtată şi mai tare mulţimea a dat năvală asupra porţii, a sdrobit-o, a spart ferestile şi intrând în casă, a maltratat pe primariul pe soţia şi pe fiica lor, şi în fine i-au escortat prin ploaie torenţială în arestul local din Iabucovatz. Tot aşa s'au purtat cu notariul de acolo. Altă mulţime s'a purtat în Mlinoge şi mai barbar. Învĕţătoriul de acolo Rescovici încă este unul din acei alegĕtori, care au dat votul pentru candidatul partidei naţionale (guvernamentale) şi a mai înduplecat la aceasta şi pe alţi doi. Mulţimea întăritată consideră aceasta de tradare de patrie şi a hotărit să'şi resbune. Rescovici auzind din depărtare sgomotul mulţimei fugì în pădure. Tumultuanţii au intrat în edificiul scoalei şi întrebară pe învĕţătoreasa spăimântată unde este steagul unguresc. Neaflând nimic o a alungat cu copilul ei cu tot afară strigând: „ucideţi-o!“ Unul a prins-o de gât, altul de pept strigându-i: „adu încoace cele 500 de florini, care bărbatul tĕu le au primit pentru votul sĕu dela maghiari!“ Învĕţătoreasa şi copilul au scăpat cum au putut, pe mama învĕţătoriului însă o au ucis. La început se părea că e moartă, mai târziu fu dusă în spital, de unde, pentru ranele cele grele, abia va mai eşì vie. Chipului Maiestăţii Sale i-au scos ochii, au cruţat însă pre cel al principelui de coroană. După ce în zilele următoare mulţimea a continuat escesele, când a sosit miliţia şi gendarmii au tras întrênsa.

„Nemzet“ are sciri despre arestări multe de pe la Maia Hrasnitz şi Manigradatz. „P. Ll.“ are o telegramă dela Agram, prin care se constatează iritaţiunea ce esistă încă. Pentru 15 şi 16 Septemvre n. spune telegrama că sûnt anunţate turburări noaue în Agram. În colţurile stradelor era scris cu negreală din tipografie: „Nici o linisce, până când insigniile stau sus!“ S'au luat mĕsuri, stradele sûnt ocupate de miliţie şi aşa turburările nu se vor putea repeta.

Tripla alianţă.

În privinţa triplei alianţe, mai ales cu privire la rolulul Italie „Journal des Débats“ scrie:

„De câteva zile presa italiană discută cu multă vivacitate asupra meritelor triplei alianţe şi asupra avantagielor pe cari Italia caută se aibă din această alianţă. Să ne ferească Dumneţeu să ne amestecăm într'o desbatere, în care de bună seamă opiniunea noastră ar avea puţină greutate! Remarcăm numai că acei dintre confraţii nostri de preste Alpi, cari se întreabă la ce le poate servì alianţa şi întru ce ar putea-o servì ei din parte-le, nu pun de sigur cestiuni inutile. Ei sûnt angajaţi, o sciu bine; e prea târziu spre a se desface, aceasta o sciu de asemenea; cu toate acestea le vine greu de a nu se uita înapoi şi înainte cu oare-care nelinisce, pentru a vedea de unde vin şi până

— Spune'mi, prietine, zise ea cu glas lin dară fără afectaţie, bărbatul acela mascat negru. . . ca şi dta, care tocmai a trecut pe aici şi care aleargă acum, este stĕpânul dtale, aşa-e că este Cristian Waldo?

— Nu, domnişoară, respunse Cristian franţozesce şi fără a-şi schimba glasul sau accentul seu, Cristian Waldo sûnt eu.

— A! Doamne ce glumă! replica tinera fată cu o bucurie ce nu o putea reţinea şi slăbind din glas, căci convorbitorul sĕu se apropiase deplin de oblon; dta esci, domnule Cristian Goefle! ce fantasie te-a făcut să joci astă sară rolul acestei persoane?

— Poate pentru ca să rĕmân aici fără a compromite pe unchiul meu, respunse el.

— Te-ai hotărit dară a mai rĕmânea? replică ea cu un ton, ce făcea pe Cristian să-i bată inima.

El nu îndrăsnì a respunde că nu s'a hotărit, că aceasta este peste puterile sale; dară el simţea că era timp a sfêrşì comedia aceasta, periculoasă, deşi nu pentru tinera contesă, cel puţin pentru el însuşi şi cuprins de o ameţeală de sinceritate, el să grăbi a-i zice:

— M'am hotărit a rĕmânea, pentru a te desamăgi, eu nu sûnt acela, care crezi dta. Eu sûnt, ce ţi-am zis, Cristian Waldo.

— Nu înţeleg, replică ea; nu este destul că m'ai mistificat odată? Pentru ce vrei să joci încă un rol? Crezi dta că eu nu ţi-am recunoscut glasul când ai făcut să vorbească marionetele lui Cristian Waldo cu atâta spirit? Bine am observat că dta ai mai mult spirit decât el. . . .

— Cum îţi potrivesci dta aceasta? zise Cristian cu mirare. Pe cine crezi că ai auzit în astăseară?

— Pe dta şi pe el. Erau două glasuri, de bună seamă, poate au fost şi trei. . . al dtale, a lui Waldo şi al servitorului seu.

— N'au fost decât două, îţi jur.

— Fie! tot atâta. Eu am recunoscut glasul dtale, îţi zic, nu mĕ vei înşela în punctul acesta.

— Ei bine, al meu este, al meu nu tăgăduesc; dar trebue să scii că...

— Auzi, auzi! eclamă Margareta. O! vezi, se proclamă numele învingĕtorului alergării: Cristian Waldo, mi se pare. Da, da, sûnt sigură, eu aud bine numele, şi vĕd foarte bine pe omul mascat stând în picioare în mica sa sanie neagră. El este! El este cel adevĕrat! Dta nu eşci decât Waldo de contrabandă . . . Tot atâta, domnule Goefle, dta a-i să-i remonstrezi lucrurile cele mai frumoase din piesă şi cele mai bine zise, rolul lui Alonzo cu totului tot, au fost ale dtale! Ei bine, dă-mi parola de onoare că m'am înşelat!

— Încât pentru rolul lui Alonzo nu-l pot tăgăduì.

— Aşa-i, că vei juca şi mâne, dle Goefle?

— De bună seamă!

— Foarte amabil, domnule! Eu din parte-mi îţi mulţămesc; dar nimenea nu va cugeta la dta, aşa-i? Ţine-te bine ascuns în Stollborg. Altcum eu vĕd cu plăcere că eşti cu minte şi că te sciì costuma bine. Nimenea nu te poate recunoasce în hainele aceste; dar păzesce-te! Eacă lumea earăşi se sue în trăsuri, ca se meargă la hogar şi să complimenteze pe biruitorul. Mătuşa mea de sigur va venì... Nu, ea se sue în sania ambasadorului rusesc... Ea mĕ lasă singură!... Vezi, domnule Cristian, o mamă n'ar face aşa! O mătuşă tinĕră şi frumoasă nu este o mamă, e adevĕrat... Stăi! ea de bună seamă îmi va trimite pe dl Stangstadius ca se-mi ţie de urît!

— Dl Stangstadius! esclamă Cristian, unde-e? Eu nu-l vĕd...

— El a avut naivitatae a-şi pune o mască; pentru aceea el nu este mai puţin de recunoscut; dacă ar fi pe acì l'ai vedea! El nu este aici şi toată lumea pleacă.

— Domnişoară, zise vizitiul Margaretei în limba dalecarliană către tinera sa stăpână, doamna mătuşă îmi face semn se urmez.

— Să mergem prietine, se mergem, zise ea; dară dta esti pe jos, domnule Goefle! Suie-te pe capră, alt cum nu poţi venì.

— Ce va zice mătuşa dtale?

Cristian sări pe capră regretând sfêrşitul conversaţiunii; Margareta însă închise geamul de delături şi deschise cel de dinainte. Capra, unde şedea Cristian era în dreptul geamului. Sania nu făcea nici

www.digibuc.ro

unde riscă a merge. Când s'au aruncat cu ardoare în braţele Germaniei, ei căutau un refugiu contra fantomiei de o agresiune franceză; numai pentru a scăpa de acest pericol fantastic le-a trebuit un sprigin. Astăḑi ilusiunea s'a împrăştiat. Singura şansă de resboiu, ce riscă se încaere pe Francia şi Italia, şansă de altmintrelea cu totul neverosimilă adecă restaurarea monarchiei legitime, a dispărut pentru totdeauna. Ea s'a îngropat cu comitele de Chambord în mormêntul din Goritza, între alte multe visuri nu mai puţin fragile şi trecĕtoare.

Italienii sûnt prea fini, prea perspicaci, prea realişti, pentru ca unul din ei, chiar admiţênd ipotesele cele mai stranie, sĕ se teamă serios, după moartea comitelui de Chambor, de ostilitatea Franciei. Poate că s'au gândit la impresiunea, ce trebuia negreşit sĕ le causeze această moarte când noi am fost semnalaţi cu atâta sgomot *urbi et orbi* ca nesce perturbători incorigibili ai păcii. N'am creḑut nici un moment, că tanfara resboinică a presei germane va fi semnalul unui conflict întrĕ Germani şi noi. Germania n'are nici un interes de a ne face resboiu şi de altă parte ea este cu totul convinsă că noi n'avem cea mai mică veleitate de a o atăca. Însĕ, spre a'şi putea desvolta în Orient marile sale projecte politice, nu trebue oare sĕ se asigure de inacţiunea noastră? Şi, spre a se asigura de această inacţiune, nu trebue oare sĕ îndemne pe toţi vecinii nostri de a ne supraveghea necontenit cu mare îngrigire, cu preţul de a fi mai curênd s'au mai târḑiu isbiţi de noi? Odinioară Italia era angagiată de a lua precauţiuni contra noastră în vederea unei restauraţiuni monarchice; astăḑi, când monarchia s'a stins cu monarchul, ei se grăbesc sĕ declare că sûntem tot aşa de primejdioşi, că hrănim planuri foarte perfide şi că, de nu se va lua seama, vom pune foc la această beată Europă, care fără noi ar fi realisat de mult sub protecţiunea tunurilor germane, visul filantropic şi creştinesc al abatelui de Saint-Pierre.

În politică, ca şi în resboiu sûnt atacuri falşe, manevre ostensibile destinate a disimula manevrele reale, operaţiuni factice sub care cine-va ascunde operaţiunile adevĕrate. Pe când se divulgă cu sgomot Europei mirate projectele culpabile ale Franciei, în Orient se prepară evenimente, ce vor avea asupra viitorului lumii o influinţă decisivă. Cari vor fi aceste evenimente? Ar fi absurd sĕ voim ale preḑice. Tot ce e permis a face în oara actuală este de a constata cu ce pripă pare a se precipita soluţiunea cestiunilor, ce nu se pot suleva fără risicul de a atrage cele mai periculoase conflicturi. Nu e vorba de mai puţin, decât a asigura Austriei, prin alianţă formală, nu numai cu Serbia, ci şi cu România, supremaţia la care visează dela congresul de Berlin, sĕ o câstige la Dunăre. Pentru aceasta regele Carol s'a dus la Viena; pentru aceasta d. Brătianu s'a dus la contele Kàlnoky, la d. de Bismarck, Austria se lasă a fi tîrîtă pe panta, pe care s'a pus cu imprudenţă; ea luneca spre Balcani, cu risicul de a se isbì de Rusia într'o ciocnire teribilă ce va decide despre echilibrul Europei.

Deci, pentru ca această mişcare a Austriei spre ost, pentru ca acest destin oriental al imperiului Habsburgic sĕ se împlinească, este prea evident că neutralitatea absolută a Italiei e necesară. Austria ar esita fără îndoială de a merge în contra Rusiei dacă va putea, dacă va trebuì, ca la Sadova, se fie luată între douĕ focuri. O asemenea primejdie ar face-o se reculeze sau cel puţin ar ţine-o nemişcată. Însĕ o mână abilă şi puternică a ferit'o de acest pericol. Îndată ce căutăm a ne esplica sensul triplei alianţe şi rolul cel joacă acì Italia, ajungem la conclusiune, că această alianţă e o combinaţiune transitorie, ce are de scop de a garanta libertatea de acţiune a Austriei. Nici prin simpatii durabile, nici prin interese permanente, cele douĕ împerii nu s'au apropiat de junele regat italian. Germania i a arĕtat mult timp numai o indiferenţă cam despreţuitoare; cât despre Austria, ministrii ei au respins cu o răceală mândră, cu ocasiunea voiagiului regelui Umberto la Viena, solicitaţiunile amicale ale învinsului dela Custozza. De unde vine, că deodată s'au înţeles sĕ admită pe Italia, ca pe al treilea în menagiul lor, până acì aşa de esclusiv? Este lesne de înţeles. Afară din alianţă, Italia putea fi o pedecă Austriei; în alianţă îi lasă câmpul liber în Orient, ba pe deasupra se însărcinează de a supraveghea pe Francia.

Ceea ce este mai greu de ghîcit sûnt raţiunile pentru cari Italia a primit de a-şi incatena astfel independenţa şi de a indeplinì o aşa misiune stranie. I s'a promis oare „un bacşiş“, cum afirmă unele din foile sale? Şi „le courtier honnête“ i-a dat oare garanţii că nici o „negociaţiune dilatorie“ nu o va face sĕ peardă beneficiul? Noi nu ştim, nici nu căutăm sĕ scim. Cu toate astea cată sĕ fi făcut se strălucească înaintea ochilor ei, seducţiuni foarte mari, pentru a o face se primească posiţiunea ce i-au reservat. Această posiţiune n'are prin ea însaşi nimic de glorios. Italia n'a intrat în tripla alianţă prin marea poartă şi pe un picior de egalitate. „Nu încape îndoeală, ḑice „Neue Freie Presse“, că negocierile cu d. Brătianu au avut un resultat practic şi că România va fi, faţă cu cele douĕ imperii, în aceeaşi situaţia ca şi Italia.“ E posibil oare, de a marca mai net inferioritatea acestei din urmă?

Tripla alianţă, devenită alianţă impatrită, incincită sau înşesită, se compune din doi mari aliaţi şi din un numĕr tot crescênd de mici aliaţi, o specie de sateliţi gravitând imprejurul astrilor principali. Italia este între ei dimpreuna cu România. În evenimentele ce se prepară, ea va servì cu acelaşi titlu; ea va lucra la aceeaşi trebuinţă ca şi junele regate dunărene. Dacă aceasta îi este destul ambiţiei sale, atunci într'adevĕr ea a devenit foarte modestă.

Cât despre noi, nu'i apreciăm conduita; nici nu încercăm sĕ o esplicăm. Italia sĕ uite secoli de opresiune, sĕ peardă memoria de atâta rĕu făcut de Austria, sĕ permită acestea de a recâştiga în peninsula balcanică, cu ajutorul Serbiei şi României cea ce a perdut în Veneţia şi Lombardia, noi putem fi surprinşi, neînţelegênd nimic, însĕ se ne ferească Dumneḑeu de a ne plânge! Nu facem aici decât de a releva fapte, a analisa situaţii politice: adresăm nimărui remonstranţe şi sfaturi, cari nici nu ar fi ascultate. S'a întêmplat cu Italia, ceea ce au păţit popoarele ca şi indiviḑii: ea s'a lăsat de vechii amicii, cari adese ori sûnt singuri soliḑi şi i s'a urît de ei; tentaţiunea de amiciţii noi, de amiciţii temerare şi aventurioase i-a luat inima pe dinainte. Ea simte câte odată regrete pentru trecut, dar ilusiile viitorului o instrinează. Fie! Ne mai remân destule sentimente de altă dată, pentru ai ura sincer, sĕ nu se căiască nici odată!“

Crisa în Bulgaria.

Cetim în „le Temps“ dela 10 Septemvre:

Ḑiarele vieneze ne dau nesce sciri ciudate în privinţa faptelor petrecute la Sofia şi cari au dat nascere la publicarea manifestului principelui Alecsandru. Suveranul bulgar şi-a făcut evoluţiunea sub presiunea directă a Rusiei. Cabinetul din St.-Petersburg pare că vedea cu neplăcere încercările făcute de locţiitorul sĕu pe care l'a pus la sudul Dunărei, pentru a se emancipa de sub epitropia ministrilor ruşi, şi aceasta cu atât mai mult cu cât aceste veleităţi de independenţă se manifestaseră la tinĕrul suveran tocmai după o călĕtorie, care a fecut'o în diverse capitale europene şi care, mai cu seamă, l'a făcut se treacă prin Viena. Se scie că nouĕle dispositiuni ale principelui de Battenberg se manifestară mai cu seamă prin nemulţămirea, pe care o arătă la întrarea sa în capitală, despre independenţa cu care generalii ministri guvernaseră principatul în lipsa sa şi schimbaseră personalul şi organisarea serviciilor administrative; sĕ scie că începu prin a primì doleanţele consiliului de stat bulgar în contra acestei stări de lucruri, şi prin a înlocuì pe ministrul sĕu de justiţie, ordonând o reviḑuire a schimbărilor făcute în timpul călĕtoriei sale în personalul judecătoresc.

Dacă trebue sĕ credem o scrisoare adresată din Sofia ḑiarului „Neue freie Presse“, acesta fu momentul în care d-nii Soboleff şi Kaulbars se gândiră a şi apĕra situaţiunea ameninţată chiar de principe, pe lângă care Rusia îi pusese în calitate de mentori. Mĕsurile ce luară fură de douĕ feluri. Ministrul de rĕsboiu concentră în jurul capitalei trei brigade, sub pretecstul de manevre, pe când preşedintele consiliului se intreţinea cu d. Dragan Zankof, şeful partidei liberale, eşit acum de curênd din închisoarea dela Wratza. Scopul acestei convorbiri era de a obţinea o demonstraţie proprie a hotărì pe principe sĕ părăseăscă puterile escepţionale pe care i le dedese un vot al Sobraniei estraordinare din 1881. Se scie că această manifestare s'a făcut sub forma unei împăciuiri între conservatori şi liberali, întemeiată pe o programă reviḑionistă ale cărei clause le arĕtarăm.

Nu era de ajuns a face demonstraţiunea, trebuia încă ca ea sĕ fie ast-fel sprigînită încât se convingă pe principe; un trimis estra ordinar al curţii Rusiei, d. Jonin, sosit de curênd la Sofia, se însărcină cu aceasta. Sforţă sentinela, care de câteva ḑile, nu lăsa sĕ între la principe agenţii ruşi sub pretest de boală, şi-i dete un ultimatum, care i impunea părăsirea puterilor sale estra-ordinare şi convocarea unei constituante, sûnt ameninţarea unui manifest a Ţarului, deslegând pe bulgari de jurămêntul de credinţă şi instituind reginţa provisorie a generalului Soboleff. Principele Alecsandru chiemă atunci pe şeful opositiunei, d. Zankof, care-i rĕspunse prin cuvintele tuturor revoluţiunilor: „Prea târḑiu!“ O nouĕ conferenţă cu d. Soboleff, care ţinu trei oare, dacă trebuia sĕ credem corespondentului ḑiarului vienes, sĕ sfêrşi printr'o completă capitulare a suveranului. Se cunoasce epilogul: manifestul principelui, abrogarea dictaturei, convocarea unei sobranii estraordinare.

„Politische Corespondenz“ completează scirile date de „Neue freie Presse“ în privinţa acestei revoluţinni de palat. Trimisul rus a fi dechiarat unui membru din partida liberală, că era însărcinat de guvernul sĕu a cere principelui menţinerea generalilor ministri cel puţin încă un an şi disolvarea Camerei, dacă ea ar fi voit sĕ i pună în acusare. D. Jonin ar fi adaus că va sci sĕ împedece pe principe de a se amesteca de aci nainte în guvernarea Statelor sale şi de a jignì acţiunea generalilor ruşi. El ar fi ḑis asemene, că conservatorii bulgari nu erau în ochii sĕi altceva de cât sprijinitorii Austriei şi că voia se aducă la putere pe liberali, cari sûnt devotaţi Rusiei.

Se scie cum intenţiunea afişată de acești din urmă de a menţinè pe generalii ruşi în ministerul micst, prevĕḑut de compromis, a adus de nou ru-

---

un sgomot pe zăpada, pe care mâna Peterson dealungul căii bătute, căci el îşi perduse rêndul sĕu în convoiu. Afară de aceea, bravul om nu înţelegea nici o vorbă franceză: conversaţiunea continuà.

— Ce se întêmplă în castel? întrebà Cristian cercând a abate dela sine atenţiunea ce i-o acordase Margareta. Eu n'am vĕḑuţ pe baronul aici; mi se pare că l'ai cunoasce la statură ca şi pe dl Stangstadius la mers.

— Baronul s'a închis sub pretecst de afaceri grabnice şi neaşteptate. Asta va se ḑică că este şi mai bolnav. Dară nu se încrede nimenea în de aceste. I s'a vĕḑut gura strîmbă şi ochiul derangeat. Scii dta că după toate aceste, el este un bărbat estraordinar, de sĕ luptă cu moartea!... El ar fi trebuit sĕ alerge în astă-noapte cu tinerimea, şi de bună seamă ar fi câştigat preţul: are cai aşa de buni! Pe mâne s'a anunţat o vênătoare de urşi. Baronul, sau va vêna şi va ucide ursul sĕu, sau va fi în pămênt înainte de ce se va putea abḑice vênătoarea. Una este aşa posibil ca şi ceealaltă. O situaţiune foarte ciudată pentru lumea de aici, aşa e? Par'că pentru omulde zăpadă este o plăcere a vedea cât de puţini amici are, pentru-că lumea continuă a-şi petrece la el în casă ca şi când poate n'ar fi nimic.

— Dară totuşi Margareto, îi admiri curagiul şi el reuşesce a produce chiar asupra dtale efectul dorit.

— Scumpe confident, replică Margareta veselă, sĕ scii că acum mai nu mai am aversiune către baronul. El îmi devine indiferent şi ii iert toate. El se însoară... dar aceasta este un secret care l'am auḑit şi care trebue sĕ-l păstrez, înţelegi? El nu mĕ ia pe mine şi eu am fericirea a rĕmânea liberă... şi sĕracă...

— Sĕracă! Eu credeam că dta ai cel puţin ce-ţi trebue?

— Ei bine acum nu mai am nimic. M'am certat aḑi cu mătuşă mea, tot pentru baron; ea mi-a declarat că nu-mi dă de zestre nimic şi că dânsa valorifică drepturile sale la mica moştenire ce mi-a lăsat tatăl meu, pentru că ea i-a împrumutat mai înainte nu sciu câţi galbeni... pentru... Eu n'am priceput alta decât că sûnt ruinată!

— Ah! Margareto, esclamà Cristian fără voie, dacă a-şi fi eu bogat şi de familie bună!... Ei bine! adause el luându-o de mână, căci ea făcuse mişcarea a se lăsa în fundul trăsurei, aceasta nu este o declaraţiune ce am îndrăznit a-ţi face. Din parte-mi ea ar fi absurdă, eu n'am nimic pe lume n'am familie; dară dta mi-ai permis amiciţia: nu-ţi pot ḑice, că, dac'aşi fi bogat şi nobil aşi împărţì cu dta ca cu o soră?

— Îţi mulţămesc Cristiane, rĕspunse Margareta tremurând, deşi liniştită; eu vĕḑ bunătatea inimei dtale, eu sciu ce interes îmi păstrezi.,. Dară de ce-mi spui că esti fără familie, precând numele unchiului dtale este aşa cinstit?

Apoi ea adause cercând a rîde:

— Nu mĕ admiri că am aerul a-ţi spune... ceva, la ce de bună seamă eu nu gândesc? Nu, în ochii dtale eu n'am aerul acesta; dta nu esti un cap deşert! dta esti aşa sincer ca şi mine, şi dta înţelegi, că dacă te întreb, o fac pentru că mĕ ocup de fericirea, care o ai în viaţă cu ori şi cine... Spune-mi dară de ce te chinuesci pentru nascerea dtale, de care mulţi te-ar putè invidia?

— O! Margareto, esclamà Cristian, dta vrei sĕ scii aceasta şi eu bucuros ţi-o spuiu! Eată că îndată sosim şi eu te las, de astădată pentru totdeauna. Nu vreau sĕ ţi las o amintire usurpată cu preţul unei minciuni. Neputênd pretinde alt ceva, decât dispreţul şi uitarea dtale, eu le accept, cu toate că este destul de rĕu pentru mine! Află dară că Cristian Goefle nu ecsistă. Dl Goefle n'are nici fiiu, nici nepot..

— Nu este adevĕrat! El aşa a ḑis astădi în castel. Toată lumea a repetat-o dar nimenea n'o a creḑut. Dta esci fiiul sĕu... din căsătorie secretă; el te va recunoasce, te va adopta, nu se poate altfel!

— Îţi jur pe onoare că eu nu-i sûnt nimic, şi că ieri dimineaţă el nu m'a cunoscut mai mult decât m'ai cunoscut dta. (Va urma.)

www.digibuc.ro

perea lor de conservatori. Se vede lămurit că mica revoluțiune întêmplată la Sofia este datorită unei manopere a agenților Rusiei, care a fost coronată cu succes, grație concursului mai mult sau mai puțin pe față al liberalilor bulgari.

În privința istoricului crisei din Bulgaria, „Politische Correspondenz“ primesce o scrisoare foarte interesantă din Sofia cu data de 5 Septemvre, din care estragem următoarele:

Conflictul dintre principe și ministrii generali ruși a fost provocat prin faptul că generalul Soboleff, neținênd seama de un decret princiar prin care schimbările în corpul funcționarilor trebuiau să fie decretate numai de principe, numise și destituise din propria sa autoritate câțiva prefecți. Aceasta nesocotire a ordinelor sale, a făcut pe principe să însărcineze pe d. Grecow cu formarea unui cabinet și ordonà lui Soboleff și lui Kaulbars să părăsească Bulgaria. Generalii ruși arĕtară atunci ordinele guvernului rusesc prin care ei erau autorisați să rĕmână în Bulgaria chiar în contra voinței principelui. Imediat după aceasta agentul diplomatic rusesc d. Ionin înmânuà principelui următorul ultimatum: Ântâi, principele trebuia să depună puterea nemărginită pe care i-o încredințase guvernul bulgar. Al doilea, el trebuia să convoace până în șase luni marea adunare națională pentru a revidui constituțiunea. În sfêrșit trebuia să lase administrațiunea țĕrei pe seama generalilor și trebuie se cedeze chiar dreptul de a semna decrete. Principele se opuse categoric, dar cu timpul trebuì să cedeze. O telegramă din Petersburg sili pe principele să semneze un manifest pentru convocarea adunării generale.

Ca o completare a acestei descrieri împărtĕșim câteva informațiuni din Rusciuc. Principele Alecsandru, se ḑice într'o scrisoare cu datu de 7 Septemvre, se opune mereu încercărilor lui Jonin de a-i lua puterea din mâni și de a o concentra în mânile generarilor ruși sprijinindu-se întru aceasta pe poporaritatea sa necontestată și pe opunerea tuturor cercurilor bulgare în contra dominațiunii rusesci. În cercurile bine întormate se ḑice că Germania și Austro-Ungaria au făcut din misiunea lui Jonin obiectul unor întrebări în Petesburg. Se așteaptă sprijin și dela alte puteri. Din partea Rusiei se lucrează cu ardoare pentru a crea starea de lucruri ce ea doresce înainte de intervențiunea diplomației. Se crede că Rușii țintesc la detronarea principelui Alecsandru. În acest cas ei au drept candidat pe principele Waldemar, fiul cel mai tĩnĕr al regelŭi Danemarcei. „Românul“.

Varietăți.

* Ministrul president Tisza a plecat Vineri la Szegedin de unde va merge la Gest spre a se odihnì puțin. Escursiunea la Ostende remâne pentru anul acesta cu totul.

* (Denumire de comite suprem.) Cetim în diverse foi după „Orsz.Ést.“ că în locul dlui Wächter pentru comitatul Sibiiului e denumit Maurițiu de Brennerberg. Scirea aceasta ar altera pe a noastră de sub „Mai nou“ din nrul trecut. Foaia oficială ne va aduce claritate în punctul din cestiune. Dacă va fi și ea de acord cu „Orsz.Ést.“ dispare ori ce îndoială. Până atunci însĕ comitatul nostru nu este asigurat contra denumirei contelui **Betlen**, care a fost candidat în linia primă, după cum ni se asigură nu numai din o parte. Maurițiu Brennerberg, pe cât am aflat noi de Sâmbătă încoace, este însĕrcinat numai cu conducerea agendelor comitelui suprem. De altmintrea fiind denumit chiar comite suprem în toată forma, nu e pe viață, ci numai până vrea guvernul.

* (Băile dela Tușnad) din Transilvania leau luat în arêndă pe 40 ani un consorțiu englezesc. Acesta s'a obligat în doi ani și jumĕtate a învestì 300,000 fl. Mai âmtâiu se va clădì o casă de băi și un portic de cură, mai încolo un hotel mai mare și un institut de cură cu apă.

* (Aniversarea luării Griviței) a fost serbată în toată țeara. În Bucuresci mai toate casele de pe calea Craiovei, strada Lipscani și alte strade mai principale erau impodobite cu stindarde tricolore. La oarele 11½ s'a oficiat la Mitropolie un serviciu, la care au asistat domnii ministri Sturdza, Lecca și Aurelian, domnii generali Cernat și Arion și alți oficeri de toate gradele, precum și un numeros public. Principele Urusoff, ministrul Rusiei în Bucuresci a asistat la serviciu insoțit de d. Moruzzi, secretar al legațiunei rusesci. La Sinaia aniversarea luării Griviței a fost serbată cu mare pompă. După serviciul religios, oficiat în monăstire, la care au asistat MM. LL. Regele și Regina s'a servit garnisioanei din Sinaia un dejun militar oferit batalionului de Maj. s'a Regele.

Întregul cantonament era frumos decorat cu arcuri de triumf și drapele, baracele oficierilor și ale soldaților erau asemenea ornate cu mult gust cu flori de munte, braḑi și verdeață, printre cari apăreau inscripțiuni amintind faptele glorioase ale resboiului trecut. Între acestea, una mai cu deosebire avênd următoarele versuri ale neuitatului Bolintinean:

„Pentru țeară mori!
„Șiți va fi mormêntul coronat cu flori!

atrăgea privirile tuturor. Puscile așeḑate pe frontul de bandieră erau legate cu girlande de ștejar și braḑi. În mijlocul pieței de arme, sub un vast umbrar frumos decorat, avênd toate laturile deschise, era așeḑată masa regală și împregiurul mesele trupei. După ce Regele și Regina au visitat cantonamentul, arĕtând șefului batalionului înaltele Lor mulțămiri pentru frumoasa împodobire, au întrat sub umbrar în sunetul musicei, urmați de invitați și oficeri, și au luat loc la masa, la care au luat parte S. S. starițul monăstirii Sinaia, oficerii batalionului cu soțiile lor, Curtea Majestăților lor și persoanele învitate, preste tot 55 persoane.

Maj. S'a Regele rĕdicând păharul a rostit cu voce resunătoare următoarele cuvinte:

„Griviṭa, Plevna sûnt nume, cari găsesc astăḑi „un puternic resunet în toată țeara. Ele sûnt nume „scumpe armatei, care a avut fericirea a stropì „aceste locuri cu sângele, sau dobêndi astfeliu nea„tĕrnarea patriei. Lupta bărbătească dela Griviṭa „este încă adênc tipărită în inimele noastre și va „remânea pentru generațiunea viitoare ca un esem„plu strălucitor de vitejie. Plin de recunoscință „închin dar acest păhar în amintirea eroilor căḑuți „și în onoarea armatei, care sûnt convins, va fi tot„deauna petrunsă de înalta și frumoasa sa misiune. „Se trăească armata!

Cu aceeași ocasiune M. S. Regina a pronunțat cuvintele următoare:

„Ridic acest păhar în onoarea mamelor române „cari au dat pe fii lor țerei.“

După discursurile domnilor generali Budisteanu, Teodori și d. major Petrescul, dejunul fiind terminat s'a încins o mare și frumoasă horă a soldaților în care sau prins oficeri, învitați, doamnele presente și poporul. Din nenorocire însĕ, aceasta horă s'a terminat pela oarele 3 din causa ploaei care începuse a cădea și țiuu până seara; astfel că Majestățile Lor au fost silite a se retrage dela această frumoasă serbare. La oarele 8 seara o frumoasă retragere cu facle se făcu în curtea monăstirii.

* (Monumentul dela Plevna,) ridicat în memoria luărei Griviții, s'a inaugurat alaltăeri în presența delegațiunei armatei române, slugindu-se și o panahidă pentru sufletele ostașilor morți pe câmpul de bătae. Monumentul consistă dintr'o capelă (paraclis) sub care se află o boltă pentru osemintele morților. Alte două monumente se vor redica în curênd la Rahova și la Smârdan. Cel dela Rahova va representa statua unui dorobanț, și cel dela Smârdan statua unui vênător. Amêndouĕ sûnt de bronz și vor fi așeḑate pe câte un piedestal de granit.

* (Palatul dela Sinaia) se va inaugura preste vr'o 15 ḑile. M. S. Regele a hotărît se introducă lumina electrică în acest palat.

Mai nou.

Mișcarea revoluționară cresce în ținutul dela Rujevatz. Sâmbătă s'au ciocnit insurgenții cu trupele, cari veniseră dela Novi. Un mort și mai mulți răniți din partea insurgenților. Despre perderile trupelor nu se scie nimica. Insurecțiunea se întinde spre Carlstadt.

„N. fr. Presse.“ În Erțegovina s'a ivit între Nevesinie și Uloc o bandă de lotri de 50 oameni. Alta bandă s'a arătat la Iablanița. Conducetoriul bandelor este faimosul Forta.

Principele Bulgariei a esmis un manifest în privința restaurărei constituțiunei bulgare.

În comit. Caraș-Severinului, retragêndu-se Pattyanszky, postul de comite suprem se va înlocuì cu contele Bissingen.

Loterie.

Sâmbătă 14 Septemvre 1883.

Buda: 9 8 27 88 31

Bursa de Viena și Pesta.

Din 15 Septebre n. 1883.

	Viena	*B-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	119.—	119.—
Renta de aur ung. de 4%	87.05	86.95
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	—.—	100.30
Galbin	5.67	5.67
Napoleon	9.49½	9.50
100 marce nemțesci	58.55	58.50

Nr. 220 [513] 2—3

Prolungire de concurs.

Pentru ocuparea postului învĕțătoresc dela scoala confesională gr. or. din comuna Poiana protopresbiteratul Gioagiului I concursul publicat în „Telegr. Rom.“ Nr. 84 85 se prolungesce până la 15 Septemvre a. c.

Emolumentele sûnt 200 fl. v. a., salariu anual cuartir gratuit și 6 orgii lemne de foc.

Petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigoare sûnt a se adresa oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Gioagiului I în Hondol, posta ultimă: Secărâmb *(Nagyág)*.

Hondol 27 August 1883.

Vasiliu Pipoș m. p.,
protopresb.

Nr. 280 [509] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci în comunele mai jos enumerate din protopresbiteratul Lupșei se escrie concurs cu terminul până în 20 Septemvre 1883 st. v.

1. Ofenbaia, cu salariul în bani 180 fl. o grădină de cucuruz 30 fl. și jumĕtate din venitul cantoresc calculat în 30 fl.

3. Valea-Lupșei, cu salariu 150 fl.

3. Muncel, cu salariu 100 fl.

4. Mogoș-Valea bârnei, salariu 100 fl. și 20 decalitre grâu.

5. Mogoș-Mămăligani, cu salariu 100 fl. și 20 decalitre grâu.

6. Brăzesci, cu salariu 200 fl.

7. Mogoș-Miclesci, cu salariu 200 fl. totodată cu fie care post este impreunat cuartir liber și lemnele de foc necesari.

Doritorii de a competa la unul din acestea posturi au așì așterne suplicile lor instruite cu documentele prescrise în stat. org. și Normativul sinodal din 1882 la subscrisul până la terminul prefit.

Ofenbaia în 18 August 1883.

În conțelegere cu comitele parochiali respective.

Ioan Danciu m. p.,
adstr. prot.

Nr. 211 [512] 3—3

CONCURS.

În protopresbiteratul gr. or. al tractului Geoagiului I. sûnt de a se ocupa următoarele posturi învețătoresci:

1. Hondol, cu salariu anual 250 fl. v. a., cuartir gratuit și 10 fl. relut de lemne din cassa bisericei.

2. Hărău, cu salariu anual de 250 fl. v. a., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

3. Vălișoara, cu salariu anual de 250 fl., cuartir gratuit cu grădină de legumi și 2 orgii de lemne.

4. Șoimușul mureșan, cu salariu anual de 200 fl. v. a., cuartir gratuit cu grădină de legumi și 2 orgii de lemne.

5. Boholț, cu salariu anual de 200 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

6. Uroiu, cu salariu anual de 200 fl. v, a., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

7. Seliscioara, cu salariu anual de 200 fl. v. a., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

8. Fornădia, cu salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir gratuit 1040 □° loc pentru grădină de legumi.

9. Dealu mare, cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

10. Certeșul superior, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit și lemne de ajuns.

11. Voia, cu salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

12. Porcurea, cu salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

13. Boiu, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

14. Suligete, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit cu grădină de legumi și 2 orgii de lemne.

15. Măgura, cu salariu anual de 150 fl. cuartir gratuit si 2 orgii de lemne.

16. Fizeș-Barbura, cu salariu anual de 150 fl., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

Cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare pe lângă însemnarea locului de ubicațiune și a postei ultime au a se subscerne oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiu I. în Hondol până la 15 Septembre a. c.

Hondol în 16 August 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiu I.

Vasiliu Pipoș m. p.,
protopresbiter.

Redactor rĕspunḑĕtor **Nicolau Cristea** Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

www.digibuc.ro